

1.ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ РОЗДІЛ

1.1 Загальні положення

Робоча програма і плани розроблені у відповідності з наказом МОН від 19.06.02 № 11/9-307 „Про завершення розробки галузевих стандартів вищої освіти" та відповідно приказу МОН від 20.10.2004 № 812 „Про особливості впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу".

В умовах реформування економіки України, впровадження ринкових відносин важливе значення набуває постійне вдосконалення управління виробництвом як матеріальної основи розвитку суспільства. Процес реформування торкнувся підприємств усіх галузей економіки. Ускладнились економічні відносини між підприємствами, посилилась конкуренція, виявились недоліки в роботі, які породжені незвичними для сучасного виробника процесами ринкового змісту. Появилась необхідність в удосконаленні методів управління діяльністю підприємства, удосконалення методів планування як однієї із головних функцій управління.

Дисципліна складається з таких розділів

1. Системна характеристика планування.
2. Планування виробництва і збуту продукції.
3. Планування ресурсного забезпечення.
4. Планування витрат і фінансів.
5. Планування розвитку підприємства.

1.2 Мета викладання дисципліни

Засвоєння студентами теоретико-методичних, методологічних основ та практичного досвіду сучасного планування виробничо-господарської та соціально-економічної діяльності підприємства в ринкових умовах; вивчення основних факторів, що визначають місце підприємства на ринку; ознайомлення з методами планування матеріально-технічного та кадрового забезпечення виробничого процесу; систематизація знань з технології планування; узагальнення проблем планування на мікрорівні (в організації), зокрема в галузі автомобільного транспорту.

1.3 Задачі вивчення дисципліни і основні вимоги до рівня засвоєння змісту дисципліни

Основними задачами вивчення дисципліни є:

а) засвоєння теоретико-методологічних основ планування виробничо-господарської та соціально-економічної діяльності підприємства в ринкових умовах;

б) вивчення основних факторів і методів планування матеріально-технічного та кадрового забезпечення виробничого процесу, сутність та зміст соціальної діяльності підприємства;

в) ознайомлення з методами обґрунтування планів економічної діяльності підприємства, розробки фінансового плану підприємства, обґрунтування заходів, спрямованих на забезпечення стабільної фінансової діяльності підприємства.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

- знати:

а) теоретичні основи планування діяльності підприємства;

б) основні фактори, що впливають на господарську діяльність підприємства;

в) основні методи та інструменти планових розрахунків;

г) нормативну базу планування діяльності підприємства;

д) зміст поточних планів та організацію їх розробки;

е) особливості планування виробництва і збуту продукції;

ж) особливості планування ресурсного забезпечення підприємства;

з) особливості планування витрат і фінансів.

- вміти:

а) визначити місце підприємства на ринку;

б) об'єктивно оцінити економічний стан підприємства в умовах ринку;

в) проаналізувати внутрішнє і зовнішнє середовище організації, оцінити реальне становище організації в конкретних умовах господарювання, а також прийняти управлінські рішення відповідно конкретних умов на підприємстві;

г) обґрунтувати розробку фінансового плану підприємства, формування необхідних фінансових ресурсів;

д) обґрунтувати заходи, спрямовані на забезпечення стабільної фінансової діяльності підприємства.

1.4 Перелік дисциплін, необхідних для вивчення даної дисципліни

- курс "Основи менеджменту";

- курс „Основи маркетингу“;

- курс „Організація діяльності“.

Курс „Планування діяльності“ є базою для наступних дисциплін:

- курс „Операційний менеджмент“;
- курс „Маркетинг підприємств“;
- курс „Стратегічний менеджмент“.

1.5 Місце дисципліни в професійній підготовці спеціаліста

„Планування діяльності“ відносяться до циклу дисциплін вільного вибору навчального закладу і є теоретично-світоглядною та методологічною базою при підготовці бакалаврів за спеціальністю 6.050200 „Менеджмент організацій“

РОЗКЛАД НАВЧАЛЬНИХ ГОДИН

Розклад навчальних годин дисципліни „Планування діяльності“ за основними видами навчальних занять наведено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1 - Розклад навчальних годин дисципліни «Планування діяльності»

Види навчальних занять	Всього		
	годин	кредитів	Семестр 7
Загальний обсяг дисципліни	178	4,5	178
1 . Аудиторні заняття, з них	80		80
1.1 Лекційні	48		48
1 .2 Лабораторні заняття	16		16
1 .3 Курсове проектування	16		16
2. Самостійна робота, з них	66		66
2.1 Опрацювання лекційного матеріалу	24		24
2.2 Підготовка до лабораторних занять	8		8
2.3 Виконання розрахунків з курсової роботи	16		16
2.4 Підготовка до МК 1	9		9
доМК2	9		9
3 Контрольні заходи	Іспит (32)		Іспит (32)
	захист КР		захист КР

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

3.1 Тема і зміст лекцій дисципліни „Планування діяльності” наведені в табл. 3.1.

Таблиця 3.1 - Теми і зміст лекцій

Номер теми	Назва теми та її зміст	Обсяг лекцій, ак. годин	Обсяг самостійної роботи, ак. годин
1	2	3	4
	Модуль 1		
1	Сутність планування й особливості його здійснення на підприємстві Планування як наука. Предмет, об'єкти і методи дослідження. Процес планування і вибір рішень, філософські концепції планування. Планування як функція	2	1
2	Інформаційні ресурси та нормативна база планування діяльності підприємства Характеристика, форми відображення та джерела формування інформації для	2	1
3	Система планів підприємства Функціонування системи планування на підприємстві. Різновиди планів та їх комплекси. Зміст поточних планів та організація їх розробки.	4	2
4	Маркетингові дослідження та планування збуту продукції Планування реклами. Планування збуту продукції	2	1
5	Планування виробництва продукції Виробнича програма підприємства, її зміст, календарний розподіл та оптимізація. Планування обсягів виробництва продукції у вартісному виразі	4	2
6	Оперативно-календарне планування Зміст і завдання оперативно-календарного планування. Ритмічність виробництва. Особливості оперативно-календарного планування на підприємствах одиничного, серійного, та масового типів виробництва.	4	2

7	Матеріально-технічне забезпечення виробництва Зміст планування МТЗ та послідовність його розробки. Планування потреби в матеріальних ресурсах. Запаси і регулювання їх розмірів. Особливості	4	2
---	---	---	---

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4
	Модуль 2		
8	Забезпечення операційної діяльності виробничою потужністю Види виробничої потужності, чинники, що її визначають, послідовність розрахунків. Методики розрахунку виробничої потужності. Система показників виробничої потужності	4	2
9	Персонал і оплата праці Планування персоналу. Планування продуктивності праці. Планування фонду оплати праці	4	2
10	Планування соціальної діяльності підприємства Сутність соціальної діяльності підприємства. Структура та функції трудового колективу підприємства. Характеристика основних розділів плану соціальної діяльності.	4	2
11	Виробнича інфраструктура Особливості функціонування та планування підрозділів виробничої інфраструктури. Планування забезпечення підприємства технологічним оснащенням. Планування діяльності ремонтного виробництва. Планування енергозабезпечення підприємства. Планування транспортного обслуговування виробництва	4	2
12	Планування витрат Мета і завдання розробки плану собівартості продукції. Класифікація витрат та групування витрат за економічними елементами. Складання зведеного кошторису витрат на виробництво та планової(нормативної) калькуляції	4	2
13	Фінансове планування на підприємстві Зміст і завдання фінансового плану.	2	1

	Планування потреби у фінансових ресурсах. Планування прибутковості підприємства.		
14	Оновлення продукції Формування планів оновлення продукції, їх склад і завдання. Оптимізаційні планові розрахунки нововведень продукції та планування витрат на підготовку і освоєння виробництва нової продукції	2	1
15	Організаційно-технічний розвиток Технічний та організаційний розвиток підприємства. Оцінка технічного рівня розвитку підприємства	2	1
	Усього	48	24

3.2 Лабораторні заняття

Таблиця 3.2 - Темі лабораторних занять

№	Назва теми лабораторних занять	Обсяг лабораторних занять, ак. годин	Обсяг самостійної роботи, ак. годин
1	2	3	4
1	Розрахунок окремих розділів короткострокового плану господарської діяльності підприємства	4	2
2	Аналіз забезпечення підприємства трудовими ресурсами	4	2
3	Аналіз продуктивності праці	4	2
4	Аналіз використання фонду заробітної плати	4	2
	Усього	16	8

3.3 Курсове проектування

Виконується курсова робота по плануванню роботи автотранспортного підприємства у нових умовах господарювання.

Мета курсової роботи - розрахунок оптимального плану та підвищення економічної ефективності роботи автотранспортного підприємства за рахунок впровадження технічних і експлуатаційних заходів.

В курсовій роботі на підставі індивідуального завдання необхідно:

скласти план перевезень вантажів; визначити основні техніко-експлуатаційні показники;

скласти план підвищення економічної ефективності підприємства; розрахувати виробничу програму експлуатації автомобільного парку визначити планову необхідність в матеріальних ресурсах; розрахувати чисельність робітників, фонд заробітної плати, собівартість, прибуток та рентабельність перевезень;

- визначити економічний ефект від запропонованих заходів по підвищенню ефективності виробництва.

Таблиця 3.3 - Зміст курсової роботи

№	Назва розділів курсової роботи	Обсяг занять з виконання курсової роботи, ак. годин	Обсяг самостійної роботи, ак. годин
1	2	3	4
1	Розробка плану перевезень вантажів	1	1
2	Розробка норм і нормативів	1	1
3	Розробка плану підвищення економічної ефективності підприємства	2	2
4	Розрахунок виробничої програми по експлуатації рухомого складу	2	2
5	Розрахунок виробничої програми технічного обслуговування і ремонту рухомого складу	2	2
6	Планування матеріально-технічного забезпечення	2	2
7	Планування чисельності і фонду заробітної плати робітників АТП	2	2
8	Розрахунок собівартості, прибутку, рентабельності автомобільних перевезень	2	2
9	Розрахунок економічної ефективності впровадження нової техніки	2	2
	Усього	16	16

3.4 Самостійна робота

Самостійна робота студентів складається з самостійної проробки лекційного матеріалу при підготовці до лабораторних і лекційних занять, опрацювання нормативної та періодичної літератури, виконання курсової роботи.

При вивченні основ планування діяльності розглядається як додаткова самостійна робота студентів для покращення рейтингу з дисципліни. Обсяг самостійної роботи наведено в табл. 3.1, 3.2, 3.3.

4. ЗАСОБИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

4.1 Види контролю

Основні контрольні заходи:

- вхідний (нульовий) контроль;
- поточний контроль;
- підсумковий (семестровий) контроль-іспит;
- контроль знань з вивченої дисципліни.

4.2 Перелік питань до вхідного контролю

1. Поняття „господарська діяльність“.
2. Поняття „підприємство“.
3. Які існують види підприємств в залежності від форм власності?
4. Які існують організаційно-правові форми об'єднань підприємств?
5. Які фактори впливають на результати господарської діяльності підприємства?
6. Яким чином зовнішнє середовище впливає на роботу підприємства?
7. Поняття „сегментація ринку“.
8. Сутність понять „номенклатура товару“ та „асортимент товару“.
9. Яким чином результати дослідження ринку впливають на роботу підприємства?
10. Поняття конкурентноздатність товару.
11. В чому полягає сутність соціальної діяльності підприємства?
12. На які групи поділяється кадровий склад підприємства?

13. Яка існує класифікація працюючих на підприємстві за формами розподілу праці?
14. Що розуміють під продуктивністю праці?
15. В чому полягає стимулююча роль оплати праці?
16. Поняття „собівартість продукції“.
17. Поняття „прибуток балансовий“.
18. Що таке державне замовлення та державний контракт і чи вигідні вони підприємствам?
19. Яким чином здійснюють прогнозування обсягів продажу продукції?
20. Як визначається потенційний дохід підприємства?

4.3 Перелік запитань до 1 модульно-рейтингового контролю знань студентів

1. Що таке планування? Обґрунтувати необхідність планування господарської діяльності підприємств.
2. У чому полягає методика планування? Дати загальну характеристику методиці планування.
3. Які методи наукових досліджень застосовуються в процесі плануванні?
4. Що таке альтернативний вибір у плануванні?
5. Які основні філософські концепції виділяють у плануванні? Дати характеристику кожній концепції.
6. Як відбувається процес планування з погляду здійснення управлінських функцій?
7. Які існують методи та інструменти планових розрахунків?
8. Що таке нормативна база планування? Класифікація економічних норм і нормативів.
9. У чому полягає сутність системи планування на підприємстві? Які основні напрямки планування на практиці?
10. На які важливі питання допомагає відповісти планування? Основні принципи планування. В чому їх суть?
11. Що таке план підприємства? Які існують різновиди планів, їх особливості?
12. Дайте визначення директивного та індикативного планування.
13. Що таке стратегічний план підприємства? Які завдання він вирішує?
14. Що є змістом поточного планування, які основні розділи

поточного
плану?

15. Яка існує класифікація показників, що застосовую в плануванні?

16. В чому полягають принципи планування? Що таке методи планування?

17. Яку роль відіграє планування збуту продукції у системі планування діяльності підприємства?

18. Що таке план збуту продукції? Охарактеризуйте етапи розробки плану збуту.

19. Що таке комунікаційна політика, її цілі та інструменти?

20. Яке значення реклами у збільшенні збуту продукції, які види реклами

Ви знаєте?

21. Як планується рекламна діяльність підприємства?

22. Які показники характеризують план збуту продукції? Яка методика їхнього розрахунку?

23. Як плануються витрати, пов'язані зі збутом продукції?

24. Які основні завдання оперативно- календарного планування на підприємстві?

25. У чому суть календарного планування?

26. Що таке диспетчерське регулювання в оперативно-календарному плануванні?

27. Міжцехове та внутрішньоцехове планування, зміст та основні завдання.

28. Система оперативно-календарного планування, основні види.

29. Що являють собою подетальна та позамовна система оперативного планування? Що таке покомплектна система?

30. Ритмічне та рівномірне виробництво. За допомогою яких показників проводиться їх оцінка?

31. Які особливості оперативно-календарного планування в одиничному виробництві?

32. У чому полягає головне завдання оперативно-календарного планування у серійному виробництві?

33. Які системи оперативно-календарного планування застосовуються в серійному виробництві?

34. Які особливості оперативно-календарного планування в масовому виробництві?

35. Назвіть основні системи оперативно-календарного планування у масовому виробництві, дайте їм коротку характеристику.

36. В чому полягає завдання матеріально-технічного забезпечення виробництва?

37. Що таке план матеріально-технічного забезпечення підприємства та порядок його розробки?

38. Розкрийте зміст планування матеріально-технічного забезпечення підприємства.

39. Яким чином відбувається матеріально-технічне забезпечення в ринкових умовах?

40. Які складові частини балансу матеріальних ресурсів?

41. Назвіть основні напрями використання матеріалів на підприємстві.

42. Які існують джерела матеріально-технічного забезпечення в ринкових умовах?

43. Які вихідні дані використовують для розробки плану матеріально-технічного постачання?

44. Розкрийте зміст методики планування потреби в матеріально-технічних ресурсах для забезпечення основного виробництва.

45. Що являє собою баланс матеріально-технічного забезпечення? Який порядок його розробки?

46. Яким чином визначається потреба в матеріалах на ремонт обладнання, будівель?

47. Яким чином визначається потреба в електроенергії?

48. Розкрийте зміст методики планування потреби підприємства в обладнанні.

49. Які існують методи розрахунку потреби в матеріально-технічних ресурсах?

50. Що розуміють під поняттям „виробничий запас”? Для чого створюють на підприємстві виробничий запас?

51. Які ви знаєте види запасів? Що є причиною їх створення?

52. Дайте визначення поточного, технологічного та підготовчого запасу.

53. Дайте визначення страхового запасу.

54. Які існують системи регулювання запасів?

55. В чому полягає сутність узагальненої моделі планування запасів матеріалів?

56. Які витрати входять до складу загальних витрат системи управління постачанням матеріалів?

57. Для чого цехам встановлюють ліміт використання матеріалів?

58. Які критерії вибору постачальника ресурсів?

59. Які показники ефективності використання матеріальних ресурсів Ви знаєте?

60. Розкрийте сутність методики оптимізації системи матеріально-технічного забезпечення виробництва та створення економічно-обґрунтованих запасів.

4.4 Перелік запитань до 2 модульно-рейтингового контролю знань студентів

- 1.Що розуміють під виробничою потужністю підприємства?
- 2.Які фактори визначають виробничу потужність підприємства?
- 3.Які загальні методичні принципи визначення виробничої потужності різногалузевих підприємств?
- 4.Як розраховується виробнича потужність у од номенклатурному виробництві?
5. Як визначається виробнича потужність у серійному виробництві?
- 6.Як розраховується виробнича потужність у багатомономенклатурному одиничному та дрібносерійному виробництві?
- 7.Як обґрунтовується виробнича програма потужністю підприємства в ринкових умовах?
- 8.Які показники використання виробничої потужності існують, та як вони розраховуються?
- 9.Сучасна кадрова політика підприємств та організацій.
10. Мета та елементи планування чисельності працівників.
11. Системний аналіз та оцінка якісного складу персоналу підприємства.
12. Методи планування чисельності персоналу.
13. Розробка балансу робочого часу.
14. Способи визначення планової чисельності основнихробітників.
15. Планування чисельності допоміжних робітників.
- 16.Методи вимірювання та показники рівня продуктивності праці на підприємствах та в організаціях.
- 17.Методи планування продуктивності праці.
18. Методи планування фонду заробітної плати.
- 19.Розрахунок планової суми доплат і надбавок до заробітної плати окремим категоріям персоналу.
- 20.Сучасні проблеми формування й застосування системи преміювання персоналу підприємств та організацій.
- 21.В чому полягає сутність соціальної діяльності підприємства?

22. Яке призначення процесу планування соціальної діяльності підприємства?
23. Дайте визначення структури трудового колективу.
24. Назвіть методи планування соціальної діяльності підприємства.
25. Назвіть основні розділи, з яких складається план соціальної діяльності підприємства.
26. В чому полягає вдосконалення соціально-демографічної структури трудового колективу?
27. Які показники використовують для планування соціально-демографічної структури колективу?
28. Назвіть сутність заходів, що спрямовують для покращення умов праці та охорони здоров'я працівників.
29. Які показники використовують для планування впровадження заходів, щодо покращення умов праці та охорони здоров'я працюючих?
30. Яка мета планування впровадження заходів, спрямованих на вдосконалення форм оплати праці працюючих?
31. Які напрями поліпшення житлових та культурно-побутових умов працівників підприємства?
32. Які показники використовують для планування заходів, спрямованих на підвищення трудової та соціальної активності?
33. Вплив виробничої інфраструктури підприємства на ефективність господарювання.
34. Які вихідні дані використовуються при плануванні потреби в інструментах?
35. Як розраховуються витрати інструменту в плановому періоді у масовому та великосерійному виробництві, у одиничному та дрібносерійному виробництві?
36. Назвіть форми організації ремонтно-профілактичних робіт на підприємстві.
37. Виробнича програма ремонтно-механічного цеху.
38. Складання плану ремонтних робіт та графіку планово-попереджувального ремонту.
39. Механізм розрахунку потреби підприємства в енергії та паливі.
40. Методи розрахунку планової кількості електричної енергії для технологічних цілей підприємства.
41. Побудова енергетичного балансу.
42. Види робіт, що включаються до виробничої програми транспортного цеху.
43. Розрахунок планової чисельності робітників транспортного цеху.

щ,

44. Розрахунок кількості транспортних засобів за різними системами обслуговування.
45. Мета та послідовність планування витрат підприємства.
46. Класифікація витрат.
47. Групування витрат за економічними елементами.
48. Розрахунок планових витрат за окремими елементами.
49. Групування витрат виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) за статтями калькуляції.
50. Складання планової (нормативної) калькуляції собівартості продукції.
51. Завдання, зміст та принципи фінансового планування.
52. Завдання та види фінансових планів.
53. Планування потреби в основному та оборотному капіталі.
54. Методи розрахунку потреби в оборотних коштах.
55. Способи вимірювання прибутковості підприємства.
56. Методи розрахунку прибутку від реалізації продукції.
57. Оцінка фінансового стану підприємства.
58. Яке значення і завдання формування планів оновлення випуску продукції?
59. Які є стадії технічної підготовки виробництва нової продукції, і який їх зміст?
60. Як визначається економічна ефективність освоєння нової продукції?

4.5 Перелік запитань до іспиту

До семестрового контролю-іспиту винесені теоретичні питання 1 і 2 модульно-рейтингового контролю знань та розрахунково-аналітичні задачі.

4.6 Типові задачі до іспиту

1. Відповідно до укладених угод підприємство у плановому році повинно відвантажити споживачам 10 тис. виробів А, направити у роздрібну торгівлю 2 тис. цих виробів і створити 5-ти денний запас готової продукції до кінця року. Неминучі втрати від браку - 0,5%.

Розрахувати план виробництва виробів А на плановий рік, в тому числі у кварталному розрізі. Кількість календарних днів - 365; кількість робочих днів - 254.

2. Скласти план підвищення продуктивності праці за рахунок поглиблення кооперації підприємств за наступними даними:

Показники	Базовий рік	Плановий рік
Товарна продукція, тис. грн.	43500	47500
Чисельність ПВП, осіб	5050	?
Питома вага купівельних напівфабрикатів	0,47	0,49

Розрахувати річний фонд оплати праці основних робітників та їх середню заробітну плату за даними: трудомісткість виробничої програми - 180 тис.н-год., премії за виконання виробничих завдань - 30%, доплати за роботу у нічний час - 0,2 тарифної ставки 3-го розряду за одну год.роботи у нічний час, доплати бригадирам - 0,21% до нормативної заробітної плати з премією, доплати за скорочений робочий день і за перерви в роботі - 0,1% до нормативної заробітної плати з премією.(тривалість нічної робочої зміни складає 2 год., тарифна ставка 3-го розряду 0,86 грн.)

В базовому році підприємство виготовляло продукції на 40 млн. грн. У плановому році випуск продукції передбачається збільшити на 8%. Кількість працюючих у базовому році складала - 3300 осіб, у тому числі основних робітників - 2400 осіб. При збільшенні випуску продукції на 1% чисельність іншого ГТВП зростає на 0,6%. Визначити заплановане зростання продуктивності праці.

5. Визначити річний економічний ефект у виробника продукції від впровадження нової моделі виробу та термін окупності додаткових капіталовкладень за наступними даними:

Показники	Базова модель	Нова модель
Програма випуску, тис. грн..	80	80
Додатковий капітал, тис.грн.	-	400
Собівартість виробу, грн.	165	205
Ціна підприємства, грн.	180	225

6. У звітному році обсяг випуску продукції склав 22000 тис.грн. /рік, а трудомісткість виробничої програми в цьому році знизилась в порівнянні з базовим на 950 люд-днів. Річний виробіток в базовому році склав 120 тис. грн./осіб на рік.

Визначити виробіток на одного працюючого у звітному році і його відносний ріст, якщо відомо, що в цьому році було 238 робочих днів.

7. Визначити заплановане зростання продуктивності праці за рахунок зменшення витрат робочого часу за наступними даними:

Показники	Базовий рік	Плановий рік
Товарна продукція, тис. грн.	44800	48300

Чисельність ПВП, осіб	5050	
Витрати робочого часу, %	12,5	10,1

8. У базовому році підприємство виготовляло продукції на 40 млн.грн. За планом випуск продукції повинен зрости на 7%. Кількість працюючих у базовому році складала 3300 особи, в плановому році передбачається можливе зменшення чисельності на 50 осіб.

Визначити заплановане зростання продуктивності праці.

9. У плановому році підприємство планує випустити 1000 шт. виробів А по ціні 500 грн./од. Та 3000 шт. виробів Б по ціні 600 грн. /од. Крім того, планується виготовити комплектуючих виробів на суму 2500 тис. грн., у тому числі для сторонніх замовників - на 1500 тис. грн.; також у плані передбачається зміни залишків готової продукції на складі з 2000 тис. грн. до 500тис.грн. Розрахувати план по товарній, валовій та реалізованій продукції.

10. Визначити ріст продуктивності праці в умовно-натуральних вимірниках за наступними даними:

Виріб	Кількість виробів		Затрати праці на один виріб, н-год
	План	факт	
А	100	120	20
Б	250	225	15
В	760	820	5

Чисельність працівників не змінюється (5 осіб).

11. У поточному році рентабельність операційної діяльності підприємства становила 27%, а сума прибутку - 289614 грн. Адміністративні витрати у розрахунку до виробничої собівартості склали 15%, а витрати на збут - відповідно 4%. Визначити собівартість реалізованої продукції.

12. У звітному році підприємство запланувало виготовити товарної продукції на суму 110 тис. грн. залишки нереалізованої продукції на складах на початок року становили 20 тис. грн. Фактично обсяг реалізації за рік зріс порівняно з плановим рівнем на 3,2%. Середньорічні залишки нормованих оборотних засобів, заплановані в розмірі 2 тис. грн., а фактично склали 1,7 тис. грн.

Встановити суму абсолютного і відносного вивільнення оборотних засобів у результаті прискорення їх оборотності.

13. Обчислити величину реалізованої продукції та її приріст у плановому році, якщо у звітному році обсяг реалізації склав 600 тис.грн. У плановому році підприємство передбачає виготовити продукції на суму 740 тис. грн. Частина її на суму 30 тис. грн. піде на внутрішні потреби. Незавершене виробництво за плановий рік зменшиться на 5 тис.грн. Додатково до програми випуску готових виробів підприємством будуть надані послуги

промислового характеру заводам галузі на 45 тис. грн. і виготовлено напівфабрикатів для реалізації на сторону на 12 тис. грн.

14. У звітному році середньо облікова чисельність працівників підприємства становила 1056 осіб, а чисельність звільнених за власним бажанням протягом року склала 42 осіб. Сукупні витрати часу на заміщення звільнених робітників - 35 днів. Виробіток на одного працюючого планується на наступний рік у розмірі 450 тис. грн. /рік, а кількість відпрацьованих людино-днів - 175,3 тис. Визначити коефіцієнт плинності по підприємству та можливий додатковий випуск продукції у зв'язку з усуненням плинності.

15. Обсяг виробничої програми підприємства в базовому періоді становив 300 млн. грн., і зросте в плановому періоді на 10%. Виробіток на одного працюючого в базовому періоді становив 2,5 млн. грн. За рахунок кращої організації виробництва чисельність промислово-виробничого персоналу зменшиться в плановому періоді на 10 чол. Визначити процент росту продуктивності праці і чисельність працюючих по підприємству в плановому періоді.

4.7 Перелік запитань до контролю знань з вивченої дисципліни

1. Що таке планування? Обґрунтувати необхідність планування господарської діяльності підприємств.

2. У чому полягає методика планування? Дати загальну характеристику методиці планування.

3. Які основні філософські концепції виділяють у плануванні? Дати характеристику кожній концепції.

4. Як відбувається процес планування з погляду здійснення управлінських функцій?

5. Які існують методи та інструменти планових розрахунків?

6. Що таке нормативна база планування? Класифікація економічних норм і нормативів.

7. У чому полягає сутність системи планування на підприємстві? Які основні напрямки планування на практиці?

8. На які важливі питання допомагає відповідати планування? Основні принципи планування. В чому їх суть?

9. Що таке план підприємства? Які існують різновиди планів, їх особливості?

10. Яку роль відіграє планування збуту продукції у системі планування

діяльності підприємства? Що таке план збуту продукції? Охарактеризуйте етапи розробки плану збуту.

11. Що таке комунікативна політика, її цілі та інструменти?

12. Яке значення реклами у збільшенні збуту продукції, які види реклами

Ви знаєте?

13. Як планується рекламна діяльність підприємства?

14. Які показники характеризують план збуту продукції? Яка методика їхнього розрахунку?

15. Як плануються витрати, пов'язані зі збутом продукції?

16. Що таке план виробництва продукції, його структура та показники? Що таке виробнича програма, які вимірники обсягу продукції Ви знаєте?

17. Що таке державне замовлення та державний контракт і чи вигідні вони підприємствам?

18. Що таке товарна, валова, реалізована продукція? Як розраховуються ці показники?

19. Що таке чиста та умовно-чиста продукція?

20. Як розраховується величина незавершеного виробництва? Що таке нормативна величина незавершеного виробництва?

21. Що таке план матеріально-технічного забезпечення, які його завдання та порядок розробки?

22. Яким чином відбувається матеріально-технічне забезпечення в ринкових умовах?

23. Які існують джерела матеріально-технічного забезпечення в ринкових умовах?

24. Які існують методи розрахунку потреби в матеріально-технічних ресурсах?

25. Які Ви знаєте види запасів? Що є причиною їх створення?

26. Що розуміють під виробничою потужністю підприємства?

27. Які фактори визначають виробничу потужність підприємства?

28. Які показники використання виробничої потужності існують, та як вони розраховуються?

29. Методи планування чисельності персоналу.

30. Способи визначення планової чисельності основних робітників

31. Планування чисельності допоміжних робітників

32. Методи вимірювання та показники рівня продуктивності праці на підприємствах та в організаціях.

33. Методи планування продуктивності праці.

34. Методи планування фонду заробітної плати.

35. Розрахунок планової суми доплат і надбавок до заробітної плати окремим категоріям персоналу.

36. Сучасні проблеми формування й застосування системи преміювання персоналу підприємств та організацій.

37. Дати визначення собівартості. Що потрібно враховувати при плануванні собівартості?

38. Завдання, зміст та принципи фінансового планування.

39. Завдання та види фінансових планів.

40. Планування потреби в основному та оборотному капіталі.

41. Методи розрахунку потреби в оборотних коштах.

42. Визначити як обумовити фінансову стійкість підприємства.

43. Способи вимірювання прибутковості підприємства.

44. Дати оцінку плану соціального розвитку колективу.

45. Охарактеризувати функцію контролю в системі управління.

46. Навести необхідність планування системи контролю.

47. Визначити основні етапи процесу контролю, основні властивості та основні типи контролю.

48. Дати оцінку плану заходів по охороні природи і раціональному використанню природних ресурсів

49. Визначити чим відрізняється план доходів і витрат від плану надходжень і виплат

50. Охарактеризувати стратегічне планування.

51. Охарактеризувати поточне планування.

52. Охарактеризувати планування рентабельності підприємства

53. Охарактеризувати планування прибутку підприємства.

54. Яке значення і завдання формування планів оновлення випуску продукції?

55. Який порядок планування витрат на підготовку та оновлення виробництва нової продукції?

56. Як визначається економічна ефективність оновлення нової продукції?

57. У чому полягають завдання і який зміст плану організаційного і технічного розвитку підприємства?

58. Дати характеристику системи показників плану організаційно-технічного розвитку підприємства?

59. Який порядок розробки планів організаційного і технічного розвитку підприємства?

60. Як визначається економічна ефективність інвестицій? Які показники характеризують ефективність інвестицій?

4. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ І НАВЧАЛЬНИХ ЗАСОБІВ

5.1 Основна та додаткова література

Основна:

1. Планування діяльності підприємства: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц./ М.А.Бєлов, Н.М. Євдокимова, В.Є.Москалюк та ін.; За заг.ред. В.Є. Москалюка.-К. :КНЕУ, 2002.-252с.
2. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства. Навч. посіб.-К.: "Каравела", 2003.-432 с.
3. Зінь Е.А., Турченкж М.О. Планування діяльності підприємства: Підручник. - К.: ВД „Професіонал", 2004. - 320 с.
4. Пасічник В.Г., Анікіна О.В. Планування діяльності підприємства. Навчальний посібник. - Київ: Центр навчальної літератури. 2005.- 256 с.
5. Іванова В.В. Планування діяльності підприємства. Навч. посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 472 с.

Додаткова:

- 1Тян Р.Б. Планирование деятельности предприятия. Учебное пособие. Киев: МАУП, 1998.-156с.
- 2Алексеева М.М. Планирование деятельности фирмы.-Учебно-методическое пособие.-Москва.: Финансы і статистика, 2000. - 248с.
- 3Ильин А.И. Планирование на предприятии: Учебное пособие в 2 ч.-Москва.: Финансы і статистика, 2000. - 456с.

5.2 Методичні посібники і вказівки

1. Методические указания для практических занятий по курсу «Планирование деятельности предприятий»/Сост. Е.П.Мельникова, Л.В.Кравцова, В.Р.Шумовский. - Горловка: АДИ ДонГТУ, 1999. - 25 с.
2. Методические указания к выполнению лабораторных работ по курсу «Организация и планирование производства. Управление предприятиями» (для студентов специальности 7.090215)/ Сост.:

И.П.Головченко, С.А.Володина, С.А.Легкий, Л.В.Кравцова.-Горловка: АДИ ДонГТУ, 2000. - 22 с.

3. Методические указания к проведению лабораторных занятий по курсу «Организация и планирование производства. Управление предприятиями» (для студентов автотранспортных специальностей)./Сост.: С.А.Володина, Л.Я.Плачкова, Л.В.Кравцова, С.А.Легкий, Ю.С.Дытьшчук. - Горловка: АДИ ДонГТУ, 2000. - 34 с.

4. Методические указания для практических работ по дисциплине „Организация, планирование и управление производством"/ Сост. Володина С.А., Плачкова Л.Я., Кравцова Л.В., Галицкая Л.Г., Близнюк А.В. - Горловка: АДИ ДонГТУ, 2000. - 22 с.

5. Методичні вказівки для виконання курсової роботи з дисципліни „Планування діяльності" (для студентів спеціальності 8.050201 „Менеджмент організацій")/ Укл. Ю.Н.Деречинський, Л.В. Кравцова, - Горлівка: АДІ ДонНТУ, 2004. - 80 с.